

Pécsi Éva
Vakondtúrás

Pécsi Éva

Vakondtúrás

Barátaimnak

„Sic itur ad astra”

Pécsi Éva

„Semmin tépődő, vénülő Agy
semmibe néző, két öreg szem,
sírbaeresztő kötetem vagy.
Ne maradj velem. Megöregszem”
(Ihász-Kovács Éva)

VAKONDTÚRÁS (összeválogatott versek)

Budapest, 2003

szövegszerkesztő: BEDŐCS OLIVÉR , diák, maturandusz

kötet szerkesztő: SZENDY CSABA, kiadói szerkesztő

fotó munkák: SZ. PÓRDY MÁRIA, író

VAS JÁNOS Európai Utas fotósa, Országos Diapozitív Díjas
fotóművész

grafikák: SIMON M. VERONIKA, AKIOSZ, Aranyecset-, Cserhát- Nívódíjas
festőművész

GRÖBER DÓRIKA, V. osztályos tanuló

prológus: IHÁSZ-KOVÁCS ÉVA költő, író

epilógus: BORNEMISZA ATTILA költő. író

Nyomdai munkák:
REPRO STÚDIÓ, Szolnok

ARANY OLDALAK

Ezek az oldalak azokról a Barátaimról szólnak, akik anyagiakkal vagy egyéb módon megteremtették ezt a kötetet. Hálás köszönet Mindenkinek.

A szegedi Tömörkény István Leánygimnázium
1961-ben érettségizett IV/B osztálya:

Balogh Klára Rozália	Pórdy Mária
Bágyoni Emese	Szabó Anna
Budó Éva	Szabó Éva
Csapó Zsuzsa	Szalamin Edit
Csirik Mária	Szőkefalvi-Nagy Katalin
Kabók Katalin	Tóth Éva
Lázi Ilona	Varga Mariann
Lehotai Erzsébet	Vígh Erika
Máté Zsuzsa	Vincze Mária
Ózdi Klára	Zsámboki Zsuzsa

valamint:	Károlyi Béla
Éles Árpád	Laborcz Katalin
Kornis György	Puskár Zsuzsa

ELŐSZÓ

Pécsi Éva költészetét faggatom. Míves versek, mély gondolatok, a világra figyelés, az emberi humánus mélységei felé törekvés, a klasszikus irodalom szeretete, a kortársak, jelenkori írók elismerése, ugyanakkor a szerénység. Ezek a tulajdonságok, úgy motiválják az alkotót, hogy példaértékű költészetet hozott létre. Ismerem régebben írt verseit és rácsodálkozom e kötetben írt versek hangjára, mintha frissebb életszemléletében bölcsőbb és ráhangolóbb volna költészete a korábbitól. Azt hiszem, úgy írhatom: megérett.

Egyébként is verseiben a sorok úgy hömpölyögnek, mint a megnyugodott folyó, egy-egy széllokte hullámban felkiált, aztán elsimul az ezüst-vetésű szó a hófehér papíron s újból elmélyed a szerelem, a táj, a humanista gondolatok, a klasszikusok között, és keresi a legkisebb soraiban is az emberséget, az elérhető, el nem érhető szerelmet és ott sutog, ott jelentkezik nála a tehetség. Egy szeretettel áthatott, mélységeiben is a múltban élő, a szeretetében is visszafojtott hangú költő néma kiáltásait hallom, aki fel szeretné rázni a világot közönyéből, szeretné széttépni a láncokat és szabadon írni, tiltakozva a megkötések ellen és harcolva a magyar nyelv tisztaságáért, megépíteni saját arcát, amely fennmaradhat az öröklétnek. S ezek a versek már arra is szolgálnak, a szó tiszta értelmében, hisz szolgálattevő ő is, mint társai, öröklik a szó, a nyelv tisztaságán s mint tanár inti a világot a jóságra.

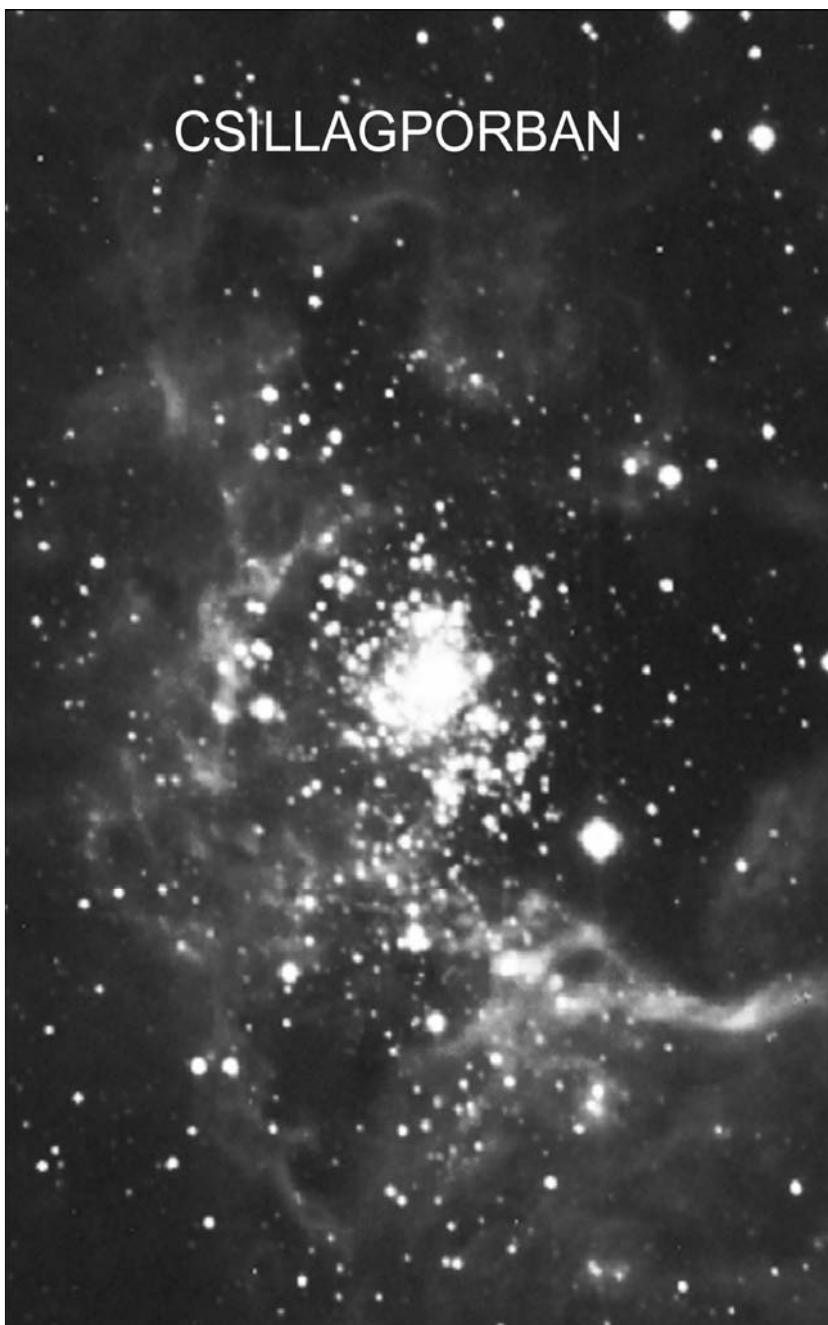
Hangja az a tisztaság, amelybe öltözik a táj fehér takarójával és az a bölcs szemlélet, amely csak a nagyokéval hasonlítható össze. A szeretet összetett énekű csendjében lavíroz és szeretné mindenét odaadni azoknak, akik rászorulók, mély humanizmusa megindító. Egy hangjára talált költő Ars poetikája ez a kötet, egy olyan költőé, aki ritkábban jelentkezik, de akkor tud mélység és magasság között lavírozni.

Mit is mondanék Pécsi Évának jókívánságok mellett, további szeretetteljes, hogy így, előre, minden megkötöttség nélkül a végtelen úton. Mert a költészet egy kísérlet, amellyel jövőnket irányítjuk. S Pécsi Éva jó irányító. Könyvéhez gratulálok, szárnyaljon tovább a végtelen úrben és szórja magjait termékeny földbe, hogy minél több verskalász teremjen köznapiságunk kopár földjein.

Talán így, errefelé. A nem divatszerű, de örök térképen.

Tisztelettel:
IHÁSZ-KOVÁCS ÉVA író,
Nemzetközi aranydiplomás
Quasimodó-díjas költő,
a Cserhát Művész Kör főtítkára,
alapító szerkesztő,
a Magyar Kultúra Lovagja.

CSILLAGPORBAN

Csillagporban

Az az út, amit én naponta bejárok
soha sem sározza be a cipőimet;
ha akarnám örök titok maradna mindez,
mert oda engem soha senki nem követ.

És minden nap elmegyek a csillagokba!
Hajadonfőtt járok, zsebre dugott kézzel,
– nem szól senki érte -;
csillag-kavicsokat rugdosok magam előtt.

A földre mindig pontosan visszaérek;
s közben senki nem veszi észre,
hogyan elmentem, mint ahogy
azt sem, hogy visszatérek.

Hangulatjelentés

Sokan megkérdezik azt mostanában,
hány éve szökkent az életem szárba?
Harminc év ide, harminc év oda,
az emberrel a sorsa ilyen mostoha.
Szerelmes próbálok éppen most lenni,
nem kell a szarságunk a falra kenni!
Ha kérdezik hiszek-e, azt mondom: soha!
Nem lehet az ember mindvégig ostoba.
Azt mondom, sose félj, sose félj, sose félj!
De közben ne remélj, ne remélj, ne remélj!
Ősz után jön a tél, jön a tél, jön a tél,
s fölöttem zokog a Göncölszekér.

Egyszál magam

Életemben az az érdem,
szabadság lett osztályrészem.
Nincs oly rabló, aki bánthat,
eldobáltam a málhámat.

Az utamat én már régen
egyedül járom az égen.
Ha nincs aki hazahozzon,
sarkcsillaggal takarózom.

Szilánk

A szerelmek lángja elparázslík,
A barátságok lecsendesülnek,
Az ismerősök elkerülnek,
Fölöttem szürke csillagok repülnek.

d
o
b
o
g
ó
n

annyit kerestem
annyit kutattam
zászlót emeltem
himnuszra leltem
dobogón állok felnőtt a lelkem magamra várok
akit ma látok felnőtt barátok elém állok
akit feledtem elment mellettem nem kiabálok
legfelül állok annyit szerettem az első lettem
a n n y i t s z e n v e d t e m

Prológus

Néhány embernek barátja voltam,
néhány embernek csak ismerőse;
Apró emlékeimet becsomagoltam,
nem nehezebb annál a kő se.

„Ecce homo”

Kompromisszumot kötöttem –
Megrokkantam a valóságtól és
belebetegedtem;
álmot, célt, hitet feledtem
és nem bocsátok
soha meg már magamnak.
Semmi sincs immár,
vagy nagyon kevés;
barátság, szerelem, emberség
elenyész –
és én emelt fővel
sírok.

Barátomnak

Marinak

Zaklatottan bámulom szobám falát,
amikor átvirrasztok egy-egy éjszakát.
Festmények, könyvespolcok, fényképek
boldog-fájdalmas tömkelegében élek.

Néhány telefonhívás még visszarángat,
hogy ne borítsak végképp magamra fátylat.
De, mily kevés ez, azt addig nem tudod,
míg nem lesz minden éjszakád ily zaklatott.

Némi önzéssel, de pont neked ezt nem kívánom,
mert ki lesz akkor az én barátom?
De tanácsot úgy adj, hogy tudd, nem segít
annak, ki nem tudja szétszórni az emlékeit.

A búcsú

A búcsú könnyeket hajt szemembe.

Fáj...

Bevallom. Nem szégyen ez.

Szerettük egymást, s
volt néhány boldog óra,
de mára már csak emlék nékem ez.

Üvegtiszta szerelmed

túl egyszerű nékem.

Kristályra vágyom! –

melynek titkát kutatva megtorpan a szem,

határa maga a végtelen,

s még csak nem is visszhangzik, ha

belekiáltok:

Melynek tükrében magam sem lelem,

de ahol én mégsem leszek soha egyedül,

ha csavargó álmaimból hazatalálok.

Ne csodát keress

Kelj útra értelem:
Ne csodát keress!
Járj emberi lépteken,
Álmodozni nem érdemes.

Tedd azt, ami a dolgod:
Tennivaló után kutass!
Lesz épp elég gondod,
Sok eresz és szív lyukas.

AHOGY KELL

Ahogy kell

Kitárok ablakot, ajtót, szívet,
Erre tévedhet a szeretet.
Készületlenül ne találjon,
Kimosok, tiszta ágyban háljon.
Üres kézzel nem fogadom,
Testem, lelkem neki adom.
Délben nagy lakomát csapok,
Szivárványt s felhőt harapok.
Sötét ne riassza el,
Várom gyertya fényivel.
Kitárok ajtót, ablakot,
Így várom meg a holnapot.

Szerelem csütörtök

Ma nagy rendet kellene teremteni legbelül,
elrendezni a belső szálakat,
kit, melyik hová köt bennem,
kell-e oldani, vagy újrakötni másokat

Ma egy nagy takarítás kellene,
kereszthuzat,
hogy a dolgok jobbra, vagy
balra kicsapódjanak,
végre minden helyére kerüljön,
és gondosan eldughassalak-

Bordal

Mindennek van ám határa,
Kinn jártam és a határba;
Megittam a gazda borát,
Kézzel ettem a tarhonyát.

Négysoros

Szép lenne jégvirágot lelni,
mosolygós boldog ember lenni.
Jó lenne tavaszi záporban ázni,
S csak hahotázni, csak hahotázni

Rímmel könnyebb

Megszűnő könyvesboltok,
Vajon hány ember boldog?
Kertészünk van már végre,
rózsákat fest az égre.

Szerencsét hoz ez tán reánk,
Jó reggelt, Magyarország!
Nem megyek el még én se,
Maradok verselésre.

A közepszerűség

A közepszerűség pótolhatatlan veszteségekhez vezet. Ezért a szeretetet soha ne mérd emberi mértékkel!

Kővirág

Színes sziklaszilánkokat szedegetek,
kaviccsá kopott kis kődarabokat;
megtartom magamnak mindegyiket:
ábráikból átformálom álmaimat.
Kövessetek,
vagy vessetek
meg!

Csak szeretni

Jó lenne nagyokat nevetni,
vállunkat a falhoz vetni,
a múltakról nem beszélni,
csak szeretni, csak szeretni.

Kenyér és só legyen

Csak kenyér és só legyen
mást ne kívánj
s hogy ne romoljon el a szó
ereje hite maradjon
hogy aki hallja
legalább vizet adjon

Csak papír és toll legyen
mást ne kívánj
hogy megszülethessen a vers
erőt és hitet adjon
hogy aki hallja
mást is magával ragadjon

Csak vas legyen és kalapács
mást ne kívánj
hogymegteremtődjék a holnap
élethez jólétet adjon
hogyakieél
embermaradjon

Csak jó mező legyen és vetés
mást ne kívánj
hogykihajtsona kenyérnek való
kasza-bíróerőt adjon
hogyakivetett
gazdagon arasson

Csak fű legyen és lapát
mást ne kívánj
hogyelkészüljön a gödör
végső szép pihenőt adjon
hogyakibelekerül
békében nyugodjon

A boldogságról

Jó lenne valami nagyon jó
ostorcsattogtatóan pattogó
magyaros dacos huszárvágás
az életembe

Jó volna szemébe nevetni
az egész világnak és írni
egy örökérvényű igazságról
az embereknek

Jó lesz helyette csöndesen
egy elhagyott hozzám illő helyen
édes-bús mosollyal álmodozni
a boldogságról

Ki faragja tele a szíveket?

Nagy László emlékére

Hitünk ha végleg meggyalázva,
ki farag bölcsőt, nyelet kalapácsba?
Ki menti meg a bús magyart
és a kicsorbult Dunakanyart?
A bénán alvó nemzedéket fekvőbetegségéből
ki gyógyítja meg?
Ki gyújt emlékken pislákoló
világosságot, tüzeket?
Itt, hol hűlt szívvel dalol a madár is,
ki rendez megmentő nagy majálist?
Hitünk ha végleg meggyalázva,
legyen a neve annak áldva:
ki mielőtt elkocogott az égi ligetbe,
Verset faragott a szíveinkbe!

Háromkirályok

Ihász-Kovács Évának

Foganhat még új messiás,
ragyog az égen majd minden csillag.
Gáspár, Menyhért és Boldizsár,
újból mesés útjára indulhat.
A kijelölt úton járva,
örömhírt szórnak a bús világba:
mirhát s aranyat mázsaszámra,
hogyan rálelhessünk a Kánaánra;
Hiszen a háromkirályok
csak miattunk tűntek el, nem átok
játszott ám az emberekkel.
Viszlek magammal, más százezerrel.
Meztelen lábunk nyomába,
kacagva nyílik majd ki a mályva.

Jön-e még egy igazi tett ezredév szenvedőinek ?

Legyen annak neve áldott
Ki megváltja a világot
Aki békét hoz majd végre
Fáradt emberek szívébe
Jó magot vet majd a földbe
Ahelyett hogy mennydörögne
Folyót könnyet már nem áraszt
Öreg embert sose fáraszt
Rangot címet nem tart észben
Nem vesz csak ad majd a kézbe
Ha egy ily nap pirkad rátok

Anyák sírján nem lesz átok
Értéket ad emberségnek
Jótettet tesz majd temérdek
Betegséget ingyen gyógyít
Szelíd szóval embert hódít
Az kap majd csak gabonát
Aki arat aki szánt
Azoké lesz hír dicsőség
Kiknek a könyv léte szentség
Akkor térek nyugovóra
Boldog békés kis kuckóba
Este libacombot eszek
Érettségi tétel leszek

!

Igaz hittel

Marinak

Jó volna néha imádkozni még
Gyermekkorom ábrándozó hitével.
Jöhetne újra ez a régi kép:
Mária, a Szűz a gyermekével.

De már nincs hitem,
Nincs glóriám.
Hullámzó fólián remegő
Lépteim neszét
Ne hallgasd!
nincs útjának célja már.
Most is egyedül jár,
de nem olyan büszkén és délcegen,
mint hajdanán.
Csípős a füst, hamvadó parazsak:
emlékeim.
Nincs szándékomban
élesztgetni már,
csak széttaposni őket.

Ne hidd, hogy siránkozom,
s panaszommal sem kérkedem,
magamat nem sajnáltatom –
nem változtat semmi
a lényegen –
nincsenek vágyaim,
hallgatom a csendet,
s rá-rácsodálkozom
a mosolyodra,
amelyben úgy hittem,
s melynek már rég nincs
foganatja itt bennem.

Miért imádkozhatnék
én még igaz hittel?

A műértő hideg szemével
nézem, s csak
passzióból kérem azt, hogy:
Jó volna néha imádkozni még
gyermekkorom ábrándozó hitével.
Jöhetne újra az a régi kép:
Mária, a Szűz a gyermekével.

Minden olcsó vásári délibáb volt,
Amiben valaha hittem.

Környezetvédelem

Ismeritek-e a kutak völgyét,
hol már a szomjasak is tudnak örülni?
Hová jeggyel és bérlettel lehet bekerülni?
Ahol megvalósult az elviselhetőség,
ahol a minimum inni lehet s maximum alámerülni
Ahol a vizek tiszták,
nyugodtak az úszók és akik isszák,
Mert a kutakat őrzik, és ki van írva,
Hogy a vizet garantáltan ellenőrzik!

Itt vagyok...

Itt vagyok Európa közepén,
hazai színekben,
tört fényű szemmel, de
vörös keretben.

Arcomat nézem
törött tükörcserépben:
teljes egészen
aprócska része képen.

Telet váró didergésem
megtaszít.
Tavaszt váró születésem
nem vakít...

Ha látsz -
gyorsíts léteden nagyot.
Az ünnepek között
a hétköznapi vagyok.

Itt állok Európa közepén:
vörös keretben,
alázott hittel, szélnek feszülve,
hazai színekben.

Stáció

Itt állok hitehagyottan, nincsenek vágyaim:
szegény vagyok, gazdag én sose voltam.
Kedvenc tányérom üres, mosatlan, repedt,
nem tudnám már viszonzni az ölelésedet:
Cipőben alszom: mindig menekülésre készen:
Minden olcsó, vásári délibáb volt,
amiben hittem.
Földi lény talán már nem is vagyok egészen,
hajléktalanok lettek az álmaim

Pünkösdlő

Sütöm-sütöm a szalagos fánkot,
nem váltom én már meg a világot.

Fut, rohan az idő körülöttem,
már menni készülök, s nem rég jöttem.

Nem dobom ki a húsvéti barkaágot,
abból készítek magamnak májusfákat.

Ötvennégy tavasz van már mögöttem,
magamban különbékét kötöttem.

Sütöm-sütöm a szalagos fánkot,
már többször átírtam a Miatyánkot.

Adaptáció

Illyés Gyula

Haza, a magasban c. versére

Itt az idő, hogy feledni
nagyobb tett lett, mint engedni
nagyobb a hazát a jövőben
megrajzolni, mint jelen időben?

Mit bánom én hisz a hitem,
több, mint ezer éve hiszem.
Fejem fölött két szivárvány,
nem maradok én már árván.

Lábam nyomán árvalányhaj
nő utánam, hogyha nyár van.
Tudva tudom, hogy Petőfi
nem fog kétszer teremtni.

Ám ahol én járok, kelek,
mindig szépen énekelek.
Ellenség, ha erre járna,
elinalna hamarjába.

De ha kezéd a térképen,
Magyarország széjjeltépten;
Szoríts öködbe ujjadat,
teremteni hősi hadat.

Duna, Tisza szinte halott,
amint engem sírni hallott,
mert a versekért cserébe,
senki nem hisz a mesébe.

Tiszavirág vízbe hullik,
Duna piszka lerakódik,
feledni ezt kell tudni,
mert nem jön többször Berzsenyi.

Itt élek a Duna tájon,
gyönyörű Magyarországon.
Tudom én, hogy ez nem érdem,
de ne csodálkozz, hogyha féltem.

Van itt minden szerte-széjjel,
mint Jenőn a borpincében.
Mézes bor és édes szőlő,
jó szalonna, vendég őrző.

Hallgattál már épp eleget,
várjuk már az énekedet.
Miben mindent fölsorolnál,
hogy a haza több a honnál.

Hallga' csak, mint fakereszt,
eső mossa az ereszt.
Most a kertből jön a nesz,
az ág egy almát nem ereszt.

Sehol máshol nincsen hazám,
itt sodorják cigarettám.
Ahol ezer apró álmot
kergetek, mint délibábot.

Ide születtem írni,
hősi múltat becsülni.
Visszajövök éj előtt,
álmodni boldog temetőt.

Vásár–város ország

Sok-sok álom szertefoszlott,
Nem imádtunk mást, mint szobrot.
Rövidül az emberélet,
Európa szerteszéled.
Minden harcot elvesztettünk,
Újra szegény ország lettünk.
Zászlónk színe háromféle,
Himnuszunk is Istent kérne.
Egész ország vásár–város,
Sok benne a csaló árus.
„Isten áldd meg a magyart,
S nyújts feléje védő kart”

A KÖZÉPKOROSZTÁLY

Zuhanórepülés

Te már úgy láttad meg lelkemet,
hogy csak didereg, különben meg se moccan.
Mi lesz, ha újra szállni kezd,
s fenn a magasban szárnya összekoccan?

Sorskérdés

Barátság, szerelem:
kalácsom, kenyérem.
Öklöm és két karom:
védelem, oltalom.
Becsület, szorgosság:
örökölt konokság.
Béke és boldogság:
fel nem írt orvosság.

A középkorosztály a mennyországba megy?

Jó lenne
békében megöregedni
itt a földön
és legalább
hasznára lenni majd
az unokáknak
hegyeset köpni
nagyot röhögni
tanítva őket
és céltalanul lődörögni
sehová semmiért
nem sietve többé
senkitől sürgetve várva
csak fogadni a foghíjjasuló
régi szeretőket
amint hozzák az első
hóvirágot céltalanul
S mellécsoszogva a lábtörlőnek

elmélázva vagy tévedésből még
be-beköszönnek
tizedszer kölcsönkérni
egy régi-régi könyvet
néha megsimogatni az
éppen előkerülő macskát
elandalogni az őszi
temetőben
s kedves sírok között
meglátogatni anyácskát
csak úgy ok nélkül
virágtalanul
majd e világról
dolgavégezetlenül
elszökni a huszadik század
végének nagy
kár- és lomtalanításaival
és elmenni szépen
az égbe
az angyalokkal
jó lenne!

Vakondtúrás

(Mátra, december)

E havas táj már semmi újat nem rejt,
s csak lépteim nyoma az, ha a járt utat
elhagyom.

Valami édes - bús öröm kerülgeti az embert,
amint elgondolkodik e tájról a könyvekből
tanultakon.

Ennyi lenne az egész?

Nem, mert

én fölfedeztem két vakondtúrás félét futólag,
amikor jöttem,
és elneveztem őket rólad.

Igaz lehet?

Kezem fejére dől a vállam.
Összekuporodok a lepedőn.
Lehet, hogy szerelmet találtam?
Szól még igaz ima az öreg temetőn?

Könyörgés

Te, anyámból fakadt élet,
a mindennapi örömkémet
add meg nekem ma
és holnap,
s ne légy irigy:
szinte imát mormolva
a nagyvárosi zajba,
hol annyit szenvedtem
és hittem eszementen;
oly sok penitenciája van a másnak,
hogy már azért fölloldoznának;
engedj néha szeretnem,
mielőtt el kell mennem;
tedd elviselhetővé az éjszakámat,
amíg a csillagok rám találnak;
légy jó hozzám reggel és délbe,
kicsit csak, ne nagy bőségbe;
hiszen már megrokkantam,
s várom az estéket halkan;
de tégy még ki néha a kísértésnek,
te, rongyos élet!

Hazámhoz a hon mellől

Kopár fák ágai
sírnak az éjben.
Tavas, nyár, ősz, tél
együtt rohan.
Nem süt a Nap, sötét
van délben,
Csügged az ember, ha
szomorú hazája van.

A mama sírja
a hon jelképe.
Lekopott tükörképem
megrepedt.
Nem nézek a földre,
nem nézek az égre,
Örökre visszafojtom
a lélegzetemet,
Ha kell!

Az Úr és az ember imája

Mi Atyánk, Isten,
itt állok hitehagyottan,
ki vagy a mennyekben;
meddő vágyaim ölet nem fájlalom,
szenteltessék meg a te neved;
rövid éjszakáimat felrázza még a zokogás,
jöjjön el a te országod;
de fontos tennivalóm már kevés,
legyen meg a te akaratod;
egy sírhantnyi kertet néha gondozgatok,
miképpen a mennyben;
magamban csak egy-egy napnyi erőt hordozgatok,
azonképpen itt a földön is;
és nem enyhíti azt a feledés.

Itt állok kifosztottan,
mindennapi kenyerünket;
társam a megalázó félelem és a kegyetlen fájdalom,
add meg nekünk ma;
üres lett a gondolkodás, hihetetlen lett a szeretés,
és bocsásd meg a mi vétkeinket;
pénzt magamnak már nem számolgotok,
miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek;
szétrobbant lelkem foszlányain nem foltozgatok,
és ne vigy minket a kísértésbe,
valahol elveszítettem éltető, világot váltó ábrándjaim;
de szabadíts meg a gonosztól;
mellettem csapódtak földbe az álmaim.
Ámen

Látogatóban Szegeden

Erikának

A nagyvárosból látogatóba jöttem,
kicsit kopottan, kicsit törötten;
karommal átöleltelek,
szívemmel elűztem a telet.

Északon, a Duna mellett élek,
ahol az emberek sokan szegények;
itt újra gazdag vagyok,
nekem sok mindent a Tisza adott.

Ha este visszamegyek,
egyedül végre nem leszek;
kísérőim: emlékek, remények,
a szívemnek már nem fáj ha téved.

HARMINCEGY A NÉGYZETEN

Levél '01

Vajon milyen ember leszek akkor majd, amikor már nem szeretlek? Hiányozni fog belőlem valami agyon. Fénytelen lesz a szemem, mosolytalan az ajkam, hideg lesz a homlokom. Sírni sem tudok majd igazi könnyekkel. Nevetni sem fogok. Néma lesz a szám és béna a karom. A lábaim botladoznak majd a sima aszfalton. Nem nézek se földre se égre. Valami nagyon fog fájni és nagyon üres lesz körülöttem a világ. Nem lesznek álmaim. Csillagtalanok lesznek az éjszakák és nappal nem süt majd a Nap. Még árnyékom sem lesz, amikor elmegyek a háza fal mellett. Vajon lesz-e olyan a világon, aminek ételme lesz? Vajon része leszek-e még a világnak? Lesz-e világom? Lesz-e egyáltalán akkor még világ? Ha világ lesz is, az csak egy embertelen világ lesz már. Vajon milyen ember leszek akkor majd, amikor már nem szeretlek? Hiányozni fog belőlem az, ami most még megengedi, hogy embernek érezzem magamat. Ne menj el és ne engedj elmenni soha! Ha egy ember elmegy, kettővel lesznek kevesebben a Földön.

Levél '02

Nem tudom, hogy mikor kezdődött. Arra sem emlékszem pontosan, hogy milyen napon láttam meg először. Hirtelen és teljesen váratlanul helyet foglalt magának az életemben. Szemtelenül és magabiztosan sétált be oda, ahova én már hosszú évek óta a bejáratról sem tudtam, s arról sem, hogy ő a világon van, és másnapra már része tudott lenni annak, ami számomra az egész életet jelenti. Begyalogolt az életembe, mint egy ünnepi felvonulás résztvevője; mégpedig úgy, mint aki csak véletlenül arra járt. Jött, mint a névtelen katonák a fegyverszüneti napokon, pimasz ki mosollyal, hanyag kimenőben, de erőnyerően. Gyáván védekeztem a nagy rádöbbenéstől hátrálva az összes létező falamig. Menedéket kerestem, de titkon - talán az első pillanattól fogva - neki drukoltam. Drukoltam neki, hogy győzni tudjon! Drukoltam neki, hogy le tudjon majd győzni engem.

Levél '95

Azért írok most, mert talán könnyebb így, mint beszélni, hogy kiönthessem a szívemet, mint egy lavór vizet és közben nézni, amint elpezseg a kert forró járólapjain, ahol még elsántikálok, de hová és meddig? Írok, mert te legalább majd elolvasod és velem érzel, nem bélyegzel meg saját sebeit tétlenül nyalogatónak, aki a kert hűvösében siránkozik, mert tudod, hogy már ezerszer megtettem mindent, amit lehet és kell: a közben nem önsajnálattal, de fájón nézem, hogy a kövek között mint tűnik el, a vízzel együtt, az életem.

Levél '96

Azért írok újra, mert nem válaszoltál, s talán jobb is így, mint azon morfondírozni, hogy mit hallgattál el már megint álszent jóakarattal és önző vértanúsággal, amit én mindig zokon vettem. Újra írok, mert azért szeretnék valamit még megtudni rólad, mintha már nem lenne mindegy neked is meg nekem is; hidd el, még mindig izgat titkon, hogy szerettél-e valaha engem úgy, amilyen dühítően és kitartóan tudsz közömbös lenni, és bele sem haltál abba, hogy elhagytál.

Kézfogások

Álmodozó középiskolás korunkban órákig nem mostunk kezet, ha egyszer, csak úgy véletlenül bemutatnak valakinek, akiről titokban, szerelmesen álmodoztunk. Felelőtlenül átálmodtuk az egész kamaszkorunkat. Ellentmondtak ennek ujjperceket ropogtató kézfogásaink, szemtelen farkasszem-nézéseink a felnőttekkel és általában minden, amit csináltunk akkoriban. Észre sem vettük, hogy felnőttek lettünk: családot alapítottunk, gyerekeket neveltünk, váltunk, temettünk, dolgoztunk és politizáltunk – bár ezt mindig tagadtuk –, megrokkantunk, megöregedtünk. Istenem, de sok kézfogásban volt részünk az elmúlt évtizedek alatt. Sajnos, ma már nincsenek olyan kézfogásaink, melyek után legszívesebben megint kihagynánk egy-két kézmosást. Valami nagyon fontos – a mi agyonzsúfolt életünkéből – kimaradt

Hajnali három

(Hankiss János írására)

Talán pontosan meg sem tudom fogalmazni, mi indított el a magány kiszámíthatatlan útján, amikor végleg eljöttem tőled. Belefáradtam a küzdelembe, hogy teljesen magaménak mond hassalak, testben és lélekben egyaránt? Belerokkantam jónak vélt harcaimba a céltalanná válás ijesztően közelgő küszöbén? Nem tudom. De elindultam egyedül és szabad akartam lenni, s a szabadság valós értelmének irrealitását nem ismerő lázadás tudatlanságával. A múlt hűséges kísérőnek szegődött mellém. Sem örömben, sem bánatban nem hagy el; nem tudok szabadulni tőle. Részemmé vált a múltam. Múltam részeként te is midig velem vagy. Nem akarok már bizonyítani, világot váltani, elismeréseket szerezni, győzni, és főleg harcolni sem. Békét szeretnék magam körül és elsősorban magamban, ahonnan hiányzol. El tudsz-e jönni egyszer úgy hozzám, hogy be is fogadjalak?

Akarj magamért

(Elizabeth Barrett Browning versére)

Jelentem: élek...

Porladó gerincem némileg orvosolva;
Nem látni rajtam, hogy félek,
Mert titkon még járok a csillagokba.

Sokszor voltam én magvető,
Ám aratni soha nem maradtam.
Így lettem ember kerülő,
És megháláltam, ha néha kaptam.

Nincs bennem sem büszkeség, sem alázat,
Elhagyok mindent, tékozolva.
Joga nincs szívemnek, hogyha lázad,
Így látok most mindent igazolva.

Nekem a bizonyosság is kevés,
Akarj magamért, ha kellek.
Amíg csak meg nem áll a szív és az ész,
Ölelj magadhoz, ha meg sem érdemellek.

Semmim sincs, mindig csak adtam,
Magamnak egyedül maradtam.
Későn kopogtatok a szíveden,
Semmiért leszel-e mindenem?

Jónás könnye

Nekem mostanra csalfává váltak
a szavakká formált betűk,
pedig magamtól deformálódtam,
miként az eldobott hegedűk,
olyan hamis létem dala, dadogó, dallamtalan
és úgy viselem belső, nagy ordításaimat
hangtalan,
akár a készülő vihar takargat:
felhőszakadást, orkánt, villámokat.
Jaj, csak vetne az Isten felém
hangjából szitkot, biztosan érteném,
velem mit akar, mit tervez, hogy szavaim
végére által zokogna, sírna kín
s az átélt emlékekkel, melyek bennem
szorongnak

elfogadhatóvá tenné káromló imáimat,
a célért, mint a bibliai ember barátja régen,
ha kell csalfán, majd dicsőn harcolva,
akár ő a hal belében,
küszködne a fájdalom elviselhetetlen
birtokában és fojtó erejében, nem
néhány percre, napra, hétre,
de évszázadokra. vagy örökre,
amíg mézízű méreggel ölő
kereskedők bűzös gyomrában
alá nem merülök.
Engedd szabadon át az én szavaimat,
valós emberséggel viselve,
megváltó küldetésre, hangos
kiáltással, mi belőlem csak kiszakad,
sötét estétől, amíg a hajnal
meg nem pirkad,
amíg a földi és az égi erők,
halál helyett számomra még
életet engedők.

Harmincegy a négyzeten

(Jacques Roubaud versére)

HOGY VAN IDŐ, mint ahogy a tudat is lét, ahogy ritmustalan zörejei a szívdobbanásnak is létek az időben, hogy s idő minden, hogy benne élsz a dimenziókban és ahogy tudod azt, hogy harmincegy a négyzeten az harmincegyszer harmincegy. Idő van csak kevés, mert tengernyi a válladra rakott facsemete, pedig ültetni kell, s idő kell és társak kellene jó markos kezükkel, lapátot fogni és nem vacogni a hidegben, friss falás kenyeret megbecsülő tudatok és létek kellene, hogy mindennek nyoma maradjon, ha rohan is az idő s nem kívülünk, mert vele rohanunk, felsebzett tenyérrel, izzadt testtel, fogcsikorgatva a cél felé s közben törődve is a lemaradókkal, számolni és hinni tanítva őket.

VADVIRÁG

Mondani (való)

– út közben –
(Figyelj rám,
mielőtt hátat fordítasz!
– mesélek –)
Sok színes kavicsot összeszedtem,
akár a féldrágakövek.

(Nézd!
– csodaszépek –)
Értelmet, álmot csokorba kötöttem,
hogy összevegyüljete.

(Gyere!
– hajt az élet –)
Várakozó tétovasággal átadom,
s hitem ablakán fuldokolva esek ki.

(Ne nézz utánam!
– hátha félek –)
Homlokon lökött a fájdalom,
mert nem kéri, nem érti senki.

(Fordulj el!
Ordíts!
– kérlek, ameddig élek –)
Könnyezd meg, őszi hajnal, maradék
harmatoddal
lábam nyomát, mielőtt szél fújja el.

Ősz '96

Már össze-összehúzódnak a fák,
a nyári ruháikat lassan leejtik,
közöttük diót rázó szél rohan,
s koronáikat jobbra-balra lejtik.

Még járom kis kertem mezejét,
de virág már nem terem.
Még érzem a nyár melegét,
de parázsát már nem lelem.

Még látom a szemedben
a ragyogó nevetést,
de magamnál tartani
már nem merem.

A kép

Egy képet festenék,
ha lenne merszem
alkotni végre valami jót.
Egy képet festenék,
ha volna vásznam:
középre hullámon ringó hajót.

Gyönyörű kék színeket festenék,
s lángoló, tüzes, villogó karikákat.
Lefestném az álmaim,
a szőke, szép Tiszát,
lefestném Anyámat.

Lefestném a lángolásomból
megmaradt apró hamvakat.
Lefestném a Napot, a rétet,
lefestném a déli árnyakat.

Végül bemázolnám az egészet feketével,
ne legyen rajta semmi fény;
s odaírnám az alsó, jobb sarokba,
apró betűkkel azt, hogy: én.

Vadvirág

Sötétlila vadviola
szobám dísze
bús virág rab virág
lila viola
ilyen a pirkadó
enyészet
sötétlila viola
akár a szűkülő
részeg élet
sötét vadviola
a váza mellett
a képed
sötét viola
szét kellene tépni
az egészet
lila vadviola
emléked fehér lett
a viola kék lett
unom az egészet.

Köszöntés búcsúzással

Szép Budajenő viszlátásra,
hét vonalat húztam a padlásra.
Hoztam ide tíz verseskötetet,
szétszórtam vele a lelkemet.

Mindennap jártam a pincesoron,
a régi kis kápolna itt oltalom.
Illyés meg most lenne száz éves,
búcsúm a tollammal jelképes.

Könnyező mosoly

Elmentem gazdagon,
azzal, hogy mindenemet odaadom,
s hazafelé a vonat ablakába
rám nevetett egy napraforgótábla.
Nem szabad, hogy valaha elfelejtsem,
mert visszamosolyodott a lelkem;
megjöttem szegényen, mert
visszakaptam, amit odaígértem.

Elfojtott zokogás

Ide rakom, oda rakom:
egy-egy rímem, egy-egy dalom.
Esküdözöm, fogadkozom,
hogy még győzöm, hogy még bírom.

Pedig rajtam ül egy átok,
hogy ne látsszon, jól vigyázok.
Mikor megyek: büszkén lépek,
álmaimba úgysem néznek.

Zászlót vittem, énekeltem,
nagyon sok baráttra leltem.
Néha napján boldog voltam,
de minden összeesett holtan.

Ide teszem, oda rakom:
fáradt hitem, sajtó szívem.
Ígéretem, bizonygatom,
hogy még lobog, hogy még dobog.

Egyedül

A kísértettelteli este egyre közelebb,
befordul a sarkon és megáll,
nem túl sokat tépelődhet már,
itt várja szobámban vacogva a meleg.

A magány kettesben szégyenkezve cáfolódik velem,
maradhatnékja és mehetnékje van,
ajtót nyitok, ám el nem rohan,
és bátortalanodva egy kicsit, épp eloson a szerelem.

Szétosztom maradék vacsorámat,
jó ez a nyugalom, de néha fáj,
borzalmasabb csak melletted volt a magány,
kint egy örült rigó dalol a süket éjszakának.

A kísértetteli este megérkezett,
tányéromból kiszedett minden jó falatot,
még nem tudom, nekem mit hozott,
de már befelé kúszik forró szívembe a hideg.

IMA A XX.SZ. VÉGÉN

Ima a XX. Sz. végén

Birtalan Ferenc versére
Eperjes Károlynak ajánlom

Istenem
talán érdekel borzongok-é igen
összeszorított szemhéjam mellett
előgördülnek a könnyek
ha nekifeszülök a végtelennek
forrásukat felejtik a folyók
reménytelenül hasít csillagtalan éjbe a Hold
borzongok igen
akár a pályatévesztett berepülő pilóták
a leszállás reménytelen
ember hiányú csendben
és letérdelek az este előtt
amíg el tud aludni bennem

ámen

Megállította...

Böndör Pál versére

Megállította vágyainkat a szélcsend.
Ez könny, ez kín, ez fájdalom.
Néha hónapokig sem fújt a szél.
Ez bánat, ez iszony, ez szomorú.
A torz vágyak megállították a szeleket.
Ez minden, ez van, ez életünk
– állítom az úton reggel 7^h körül.
Hiányoznak reménytelen vágyaink is – állítom.
Minden reggel az úton
körülbelül 7^h körül.
A vágy – kérdem – a vágy.
Reggel 7^h körül.
S örökkön-örökké – a vágy, a vágyad, a vágyunk.
Miért nem fúj a szél – kérdem.
Reggel 7^h körül
unos-untalan
csak kérdezem
miért nem fúj a szél, a szél
miért szélcsendesek vágyaink
mostanában
már reggel 7^h körül?

Éldegélek

Nagy Bandó Andrásnak

Elhagyottan magányosan
szegényen
mindig másnapos kenyéren
várakozással
vágyakozással
szégyenlősen takargatott
reménnyel
hitehagyottan
testi és lelki fájdalomban
éldegélek
az égre nézek
és fűtyürészek

Dalom

Bornemissza Attilának

Veri a cserepeket a házról
északnyugatról jőve a vihar.
Rigók isznak a pocsolyából
s vesszőkosártól feszül a kar
errefelé. A költő könnyel ír,
ha bír, ha akar. Hidat építek
soraimmal az álmatlan éjszakák
felett, tengeráztatta ujjaimmal.
Visszakérdezek, ha érvelsz:
Mondd, van-e még vers,
igaz, erős vállú?

Volt paripám,
de tört lábú...

Pogány imára hívó

(Szilágyi Domokos versére)

HA van időd olvasd
el újra a megbúvó értelemhez
szóló verseit mert húsz éve
már elmúlt hogy
hiába mindez akár suttogva
akár kiabálva kéred
számon elment a haLÁLba

Szilágyi Domokos aki élt
és holt közöttünk papír -
repülőjén szállva merészen a
lángok fölött és
térdre borulva az erdei
avarBA zokogta
el értelmét

életének hogy HIggyétek
a csillagtalanul V ak
éjszakák megpirkadását
s ha jÓ a hajnal adjon
erőt a naphoz mely majd
újra elenyészik az
ősz ízű alkonyatban

Emlékeim között leszel

Lator László versére

Vesszőt vágok a ligetben,
nem haragszanak az ágak.
Megremeg a kikeletben,
emléked, megtart magának.

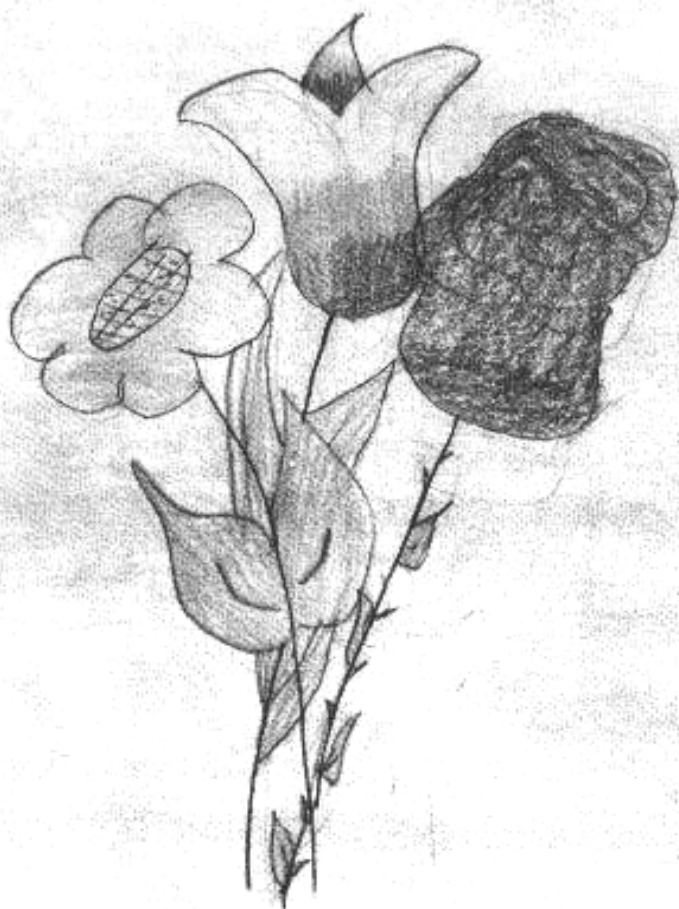
Neszére fülel a tavasz,
bennem reked a fájdalom.
Álmom esténként ugyanaz,
hogyan szerettelek, vállalom.

Felfrissít a tavaszi szél,
rügyekkel bólogat a fa.
Emlékeim között lettél,
a szerelem alázata.

A létezés árnyai

Ihász-Kovács Évának

Költészet
mikor oldozol föl engem
hétrét görnyedve
cipelem az egészet
a szívemből kitépett
mondanivalót
Nem unja még soraimat
a fehér papír
és tollam hogyha ír
csalogányok dalolnak
közeledik a holnap
és úgy riadok föl
értve és nem értve
hogy tengernyi még
a dolgom
és gyorsan csinálom
s ünnepi imákat
szavalok csak
mert fészket raktak
a fecskecsaládok
minden szépség
idesereglik
rám várva napestig
s titkon ideoson velem
mezítlábasan a szerelem

EZ ÁM EGY NAGY JÁTÉK

Boldog Karácsonyt MAMA!

Ez ám egy nagy játék

mögöttem nincs árnyék
autón jön török bég
lám ez egy ilyen cég
a lejtő egy nagy ék
fölöttünk kék az ég
megcsikordul a fék
csúszik a sima jég
maradjon az ég kék
legyen tiszta a lég
a jégen nagy a lék
szeretnék élni még
tűzzománcos nyakék
perecet süt a pék
ízét feledtem rég
alattam öreg szék
ellep egy zöld tajték
istenem itt a vég

Mesevers

Unokáimnak: Dórinak, Máténak,
Dávidnak és Rékának

Tót Galuska s Varga Béles
barátsága szenvedélyes;
ha a földet föl-le járjuk:
mindenhol van cimborájuk.
Nézzük, ki a legelső:
Mesélő Szereplő,
utána rögtön jó:
Perelő Kereplő,
közöttük a nevezetes:
Rettenetes Erezetes,
mellettük a mindig kedves:
Szentképes Szerzetes,
Varga Béles és Tót Galuska,
ha a mesét átalussza:
mindenképpen lehetetlen,
s menthetetlen ehetetlen.

Fiaimnak

Már felnőttetek,
Fiúk, én megöregedtem.
Örökül hagyom nektek amit,
Az életben nagyon szerettem.

Könyvek, barátok, jó, friss barna sörök,
a tenger akár görög, akár török.
Tenyeremben a színes kavicsok,
S a versek ríme, mi szívemben dübörög.

Apátok emléke is a tiétek,
Bizony rövid az emberélet.
Egyszer majd én is elköszönök,
Fiúk, csak a szeretet örök.

Mesebogyó

Volt egyszer egy
bigyó-bogyó,
úgy hívták, hogy
mesebogyó.
Gurult, gurult,
s amerre járt,
mindenhol mesére
talált.

Volt körtefán,
volt indián,
volt almafán,
volt vadmadár.

Pont úgy mesélt,
mint nagymamám.

Hegyre gurult,
folyóba hullt,
jó emberek
barátja volt.
Ha a bogyó
nem gurulna,
az én mesém
tovább nem szólna.
Együtt mondva
jó mondóka:
Volt egyszer egy
bigyó-bogyó,
úgy hívták, hogy
mesebogyó.
Gurult, gurult,
s amerre járt,
boldog gyerekekre
talált.

Fiaimnak

Az anya arra intse két fiát:
legyen az élet bármilyen mostoha:
szülőt, hazát és iskolát,
ne tagadjatok meg soha!

Megkésett levél

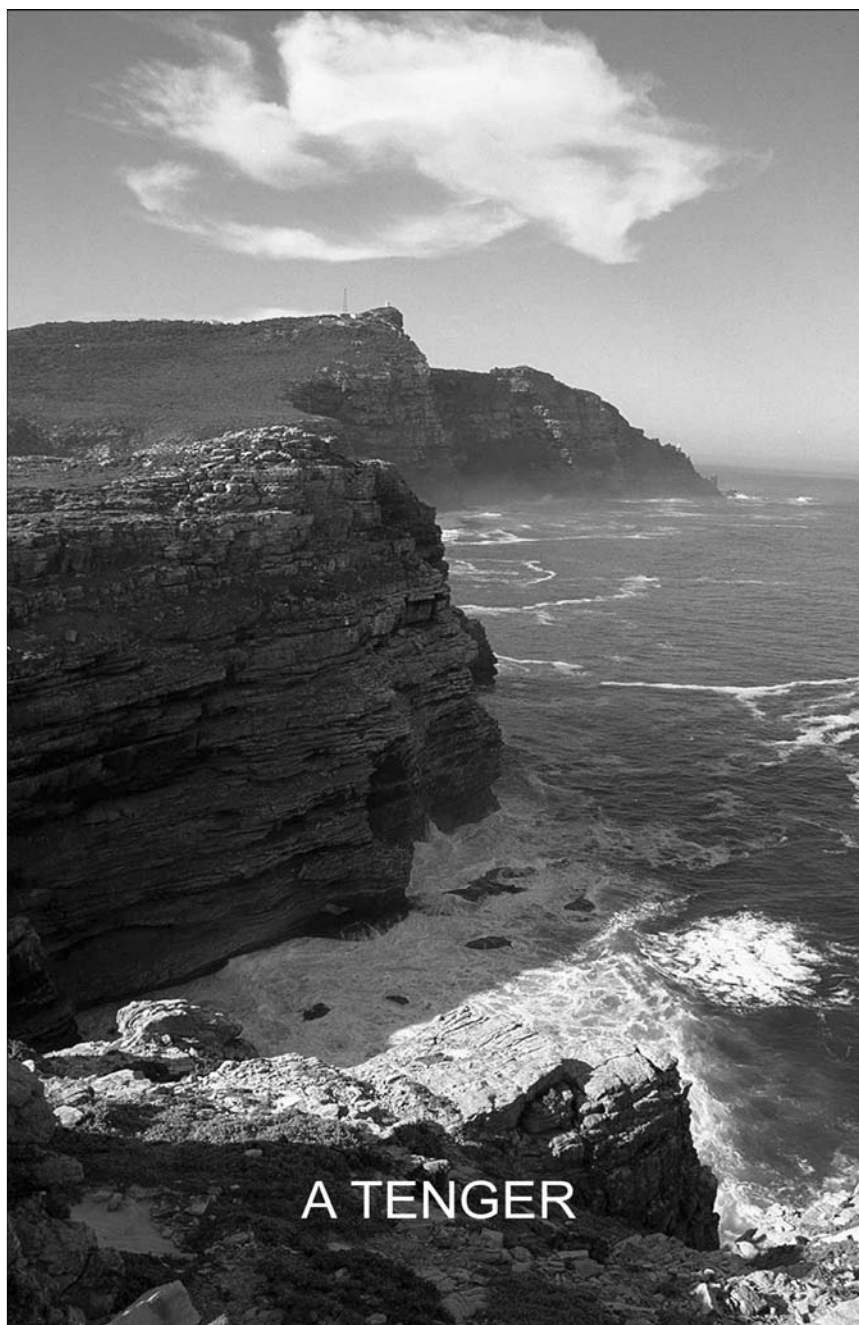
Drága Fiaim! Bármilyen sokat is meséltem nektek, régesrégén, az ágyatoknál ülve, várva a szempillátokra surranó édes álmot, megszabadulva e kedves órákban hétköznapi terheimnek súlyától, visszacsempészve magamat is a felhőtlen gyermekvilágba; örülni veletek, a szoba rejtő homályában önfeledten örülve: nektek, érezve a csendben lapuló odafigyelést és hallva a belopakodó álom surranását okos kis homlokotok mögé, bevallom, egy mesét mindig elhallgattam előletek, egy mesét sem akkoriban, sem később soha nem mondtam el, mert nem szép az a mese, de ma már tudom, hogy semmilyen mesét nem szabad elrejtetni, mert attól még van az a mese és örökké csak kikíváncozva tolakodik mindenkiből, aki valamiért elhallgatta: nem meséltem a boldogság áráról, mert szegényebb és gazdagabb is lesz tőle az, aki elmondja, és az is, aki hallja, de egy már egészen biztos: ettől a mesétől lesz mindenkiből a nem sérülékeny, igaz ember, a mesék már csak ilyenek, Fiaim!

Csók, Anyu

Fiamnak

Fiam!

Ha majd egyszer elindulsz az úton,
amit már neked kell megtenned magad:
ha nem szel kenyeret az útra más,
vidd magaddal a mosolyomat!
Ha elszorul a torkod, amint nyeled
s nem lesz ki vizet merjen -
vidd magaddal, fiam, a könnyemet.
Ha nem lesz vagyonod, hogy elérjed
mindazt, amit embernek nyújt az élet -
vidd magaddal az anyai örökséget:
(amit csak én hagyhatok letétben,
szegényen és mezítelen)
vidd magaddal az útra,
fiam,
a becsületet!

A TENDER

A tenger

Álltam a homokos parton, és valami megmagyarázhatatlan kacagás vágya csiklandozott, amit réveteg mosollyá csitítottam.

Valami hihetetlen boldogság csordult ki bennem, s áradt szét a körülöttem álló idegenek felé is.

Szerelmes voltam az életbe. Megrészegültem a fűszeres illatú levegőtől, és szinte belevakultam abba a csodálatos kékségbe, ami elém tárulkozott, hogy befogadjam a befogadhatatlant.

Álltam a homokos parton, és csak néztem, néztem a tengert némán, a közel negyven éven át várt beteljesülést.

Egygé váltam a tengerrel úgy, ahogy csak a szerelemben tud egygé válni két ember. Istenem, de gyönyörű volt.

Több mint tíz év telt el ezután, amíg megismertelek.

Téged is csak nézlek, csodállak, hallgatlak és meg sem merlek érinteni, nehogy eltűnjél az életemből. Mert nagyon szeretlek.

Magamnál jobban szeretlek

Ha egyszer úgy szeretnél,
ahogy én szeretlek:
adósává válnék magammal
az életnek.

Ha majd úgy szeretsz,
ahogy én szeretlek:
esküszöm, azonnal
elkergetlek.

Magamnál jobban szeretlek.

Érverés árverés

Lelkeddel lelkeimből
keresgélek
szívemből szívedből
zeng az ének
emléket emlékéért
cserélek
esküszöm mosolyodért
élek

szememből szemeddel
szertenézek
esengő versemmel
kérve kérlek
kiárusítást mindenestül
ígérek
testestül-lelkestül
vegyél meg

Napforduló

A naptárban még ma van, de
mindjárt éjfélén az óra,
én rád gondolok s azért te:
holnap így válhatsz valóra.

EÜ. rendelkezés

Műanyag cserepemben
gyógyszerelt szívemben
kivirágzott az eukaliptusz
lelkedet megszerettem
bármilyen lehetetlen
fuss el amíg tudsz!

Ez a boldogság

Ez a boldogság
szeretlek
nagyon szeretlek
imádlak
így is halok meg
belőlem el nem vehetnek
amíg álmodlak

szeretlek
nagyon szeretlek

Álom és valóság

Álmomban sokszor
beteljesedett minden ígéret.
Álmomban olykor
közélről láttam a szépet.

Ébren meg, hogyha elfog a bú,
Szavakat én nem keresek.
Ki mondja meg, hogy e hang most mily okú,
S megbántom azt is kit szeretek.

Bár ébren ezerszer megfogadtam,
hogy álmokban többé nem hiszek;
De pecsétjét örökre szívembe benyomta
a kínzó, gyötrő emlékezet.

Azt hittem, álmaimban ha feledem,
örömmel telik majd el minden óra.
Ám azóta, most is, mint rendesen,
nincs verseimnek olvasója.

Így lettem én a magamé,
s csak sírdogálok csendesen;
A boldogságot, hogy elértem-é?
Nem én, csak kergetem.

Páncélba, gödörbe

(Lator László versére)

Dús dombjainknál suhannak
a múltak meseszárnyai.
Fúj a szél, zörög a haraszt.
Jó lenne velük szállani.

Pislákoló csillag mögött
Mivégre készül a világ,
forró szelek talpán pereg
földről fel sem vetett imánk.

Páncélba, gödörbe bújok,
pengével védem magamat,
én aki tudtam az ígét,
akit mindenki kitagadt.

Válaszvers

Károlyi Amy versére

Már minden felesleges, alávaló
a könny, a kín, a bú s a szó
elmegyek: hahó!

Itt minden halottá válik:
az elidegenült valóság reménye
az álmok hogyha visszajönnek
elmennek csöndnek.

Az átkok hogyha találkoznak
ha a kilátástalanságok összeérnek
elmennek – félnek! –

Mint merész berepülés után,
Magára találó szívemnek
ritmustalan zörejei lecsendesülnek
elmegyek embernek

Nyolcvanadik vers

Anyu! Segíts!

Még sok-sok vers kell egy jó kötethez,
rögtön neki is látok egyhez.
Istenem, add, hogy most ne sírjak,
és valami maradandót írjak.

Kudarccokkal teli életről regéljek,
vagy arról zengjek, hogy még élek?
Köröttem lassan bealkonyodik,
Istenem, ilyen lett a nyolcvanadik.

Szólongatlak téged

(Parti Nagy Lajos versére)

Lehet, hogy elszállt belőlem
s belőled a lélek,
Istenem, mégis
mily nagyon szerethetnélek,
bár most még tagadsz
s én is megtagadlak,
de megtartalak
s te is tarts meg magadnak,
azt mondtad szeretlek,
azt mondtam szeretsz,
nem hittem
s hitted volna,
hogyszer vége lesz,
ha boldog vagy nélkülem,
velem vagy boldog,
de ha sírsz
nekem fáj,
ez már nem a te dolgod,
marjon a szenvedésem
a sejtjeidbe,
hiszen tudod,
hogyszer én vagyok te,
meghalok,
ha egyszer szíved megáll,
mert te egészen én voltál.

Vagy, aki vagy...

(Györgypál Katalin monodramájára)

Vagy, aki vagy - tudom, ki vagy:
Fagynak kitett, majd megrepedt
kincset vétő szülemény;
Könnyező pálma árny-adó ága,
rengeteg erdő titkos virága,
örökzöld, nem lombhullató,
nyílt titkod mélyvízű tó,
alkotó másságod nem fogható.
Sírás - nevetés,
akarat - kétség,
nincs benned semmi vétség,
rangnak, vagyonnak megvetője,
szomorúfüzek szeretője.
Vagy, aki vagy - tudom, ki vagy:
egy égből pottyant küldemény.

Nem könnyű

(Porubszky Ildikóhoz)

Igen
nagyon nehéz
nyelni a maradék kenyeret
só nélkül
könnyezve
egyedül

Látod
a válasz kész nem
leltem én se menedéket
belül
megüresedve
egyedül

Álmodni kellene

Anyu, tudod, az esték olyanok,
hogy sokszor felkelek, még
mielőtt elálmosodnék.
Vizet iszom, olvasgatok,
vagy csak bekapok egy falatot,
tévézgetek, gondolkodom,
vagy csak forgolódom kínlódva
és álomtalanul:
mert nem merek,
mert nem tudok.

K
O
P
J
A
F
Á
M

Budapesten, 1984. október 19-én
meghalt az anyám!

Requiem anyámért

Könnyezzen, égjen, fájjon az a
múlt,
amit egy háborúként örököltem,
amelyben győzelmet nem arattam,
amiben csupán leszereltem,
mert:
én csak félig éltem,
én csak félig haltam.

Hirtelen és váratlanul elvesztettem
Anyut,
akivel néha vele örültem,
akit bántani soha nem akartam,
nem is tudtam, hogy így szerettem,
mert:
egy kicsit beleőrültem,
egy kicsit belehaltam.

Anyu!

Te, aki először sejtetted meg boldog izgalommal a mások számára
még láthatatlan létezésemet, mely szerelemben fogant

Te, aki táncos lábú kis fonónőből hirtelen komoly anyává lettél,
amikor Európában még ágyúk dörögtek

Te, aki úgy tudtál örömdben nevetni, hogy a felhők mögül szégyenlősen
előbújt ragyogni a Nap is

Te, aki úgy tudtál szeretni, hogy téged is csak
szeretni lehetett

Te, aki fogtad a kezemet az első tétova lépéseknél

Te, aki segítettél kimondani az első szavakat

Te, aki végigzokogtad az összes gyermekbetegségemet

Te, aki a vonat tetején utazva elcserélted a stafírungot, hogy ennem
legyen

Te, aki el kellett szökjél a szanatóriumból mellőlem, hogy ott tudjanak
tartani

Te, aki ajándéknak gyárat építettél egy nagy városban, amire
meggyógyultam

Te, aki negyvenöt éves korodra betegre dolgoztad magadat

Te, aki szeretted az összes komoly és komolytalan szerelmemet
Te, aki megérttetted velem a tanulás hatalmát
Te, aki férjhez adtál szegény gazdagon
Te, aki kétszeresen boldog nagymama lettél
Te!
Te, Anyu!
Miért hagytál el hatvannyolc éves korodban olyan hirtelen?
Anyu, már dédi lehetnél

Anyu, az unokáid felnőtt férfiak
Anyu, az én házasságom szétszakadt
Anyu, semmit sem tudtam igazán megtanulni
Anyu, elfelejtettem a szerelmeket
Anyu, betegre dolgoztam én is magamat
Anyu, én nem építettem semmit
Anyu, azóta sok-sok szanatóriumot bejártam
Anyu, újra divat lett ruhát ennivalóra cserélni
Anyu, újra vannak gyermekbetegségek
Anyu, nem érdemes kimondani az igaz szavakat
Anyu, tétova lépéseimhez nincs mindig féltő kíséret
Anyu, én nem tudok úgy szeretni, ahogy te szerettél
Anyu, én ritkán tudok szívből nevetni
Anyu, lehet, hogy Európa újból beteg
Anyu!
Anyu, mondd, meddig élek?

Szemben magammal

meggörnyedt vállal
összehúzott szemmel
ülök a túlsó parttal
szemben
odaát a múlt
itt a jelen
minden porcikámban
görcsölő fegyelem

előttem van a volt

Katedrálisom kora

Zúgnak a harangok bennem
kápolna nyílt meg a szívemben
van püspöke is meg
van oltára is
csak apró egyszemélyes
de ott vagy te is

Hogyan vigyázzak?

Apró riadtság volt a szemedben,
amikor ma beletemetkeztem.
Talán megláttad, ki nem hirdetem,
hogy ily elvarázsoltan még nem szerettem.
Szemed oly bársonyos melegen barna,
ha hagynánk, kettőnket betakarna.
Tiéd az érdem, szememnek fénye lett,
Istenem, hogy vigyázzak, nehogy észre vedd.

KERTÉSZ LESZEK

„Kertész leszek”

Magamnak gyilkosság orvosság helyett
Kertembe titkon gyógynövényt ültetek.
Akad már levendula, babér, mályva,
sáfrány és pemete a magaságyásba.
Borsikafű és kapor mellett
a körömvirág nagyon kellett.
A vérehulló fecskefű virágzik,
csak a cickafark hiányzik.
A napon fekete macskám hempereg,
melléguggolva gyógyítom lelkemet.

Tél

Hideg van odakint nagyon,
A megfonnyadt hó jéggé fagyott az ágakon.
Kopott verebek dideregnek összebújva,
S mintha ember sehol se volna.

Kiürült életem útrakészen áll,
Emléked még tétován utánam kiabál.
Megdermedt szívemben dobog a fájdalom,
Hideg van idebent nagyon.

Hideg szél tekereg nyakamon
puha sál helyett.

In memoriam

Szilágyi Gábor
(1911–2001)

Jaj, nem álltak meg az órák.
Halkan elment.
Jó volt hallgatni vele,
nem vette fontolóra,
hogyan érkezett-e
az utolsó óra.
Egy sakk-csatánk félbemaradt;
De aznap az Álmos utcán át
Nem ugattak meg a kutyák.

Mi történt?

Szemünkből eltűnt az izzó fénysugár;
helyette nyugalom van, fegyelem és rend.
Kis parazsunkhoz még oda-odakuporognánk,
ám felettünk már áthajol a csend

Itt vagy velem

Miként a világmindenség
felfoghatatlan
úgy keringsz te bennem
megfoghatatlan
hol távolodsz, hol közelítesz a térben
– senki se lát –de mindig itt vagy velem - érzem
Kozmikus jelenléteddel eléldegélek
a lelkedben vagyok s te vagy
bennem a lélek
csendes boldogság ez nagyon –
mégis – kívánom –
légy áldott és legyek áldott én is
Ne bolygassa semmi, senki már
maradjon felfoghatatlan,
megfoghatatlan sugár
mint zöld növényeinkben
a fotoszintézis
–de ha elrontanánk –
légy átkozott és legyek átkozott én is

Mindez mögöttünk van

A vízparti homokvárak,
a rét, amit minden nyáron lekaszáltak,
a fehér kréta a fekete tábla mellett,
a százszor eltiltott diákszerelmek,
világmegváltó viták varázsa,
könyvek éjszakába nyúló olvasása,
az igazságkeresés hőskora,
sok, ezerszer megunt iskola -
szemünk parazsa már hamu,
tout cela e derrière nous.

Látlelet

Vörös rózsákat hajtott a kert
amikor vártalak
de csak a szemem beszélt
a szám néma maradt
éjszaka altatóval alszom el
végső mentség
az eszméletlenség menedéke

Tél 2000

Ólomszürkés, koszos latyak a hó,
még karácsony előtt leesett.
Kitottyán a lábam alól,
miután ragyogott egy keveset.

Úti emlékek

Prágában a Károly-hídon átsétáltam,
ámultam a Boszporusz csodáinál,
Opátiában történt, hogy a tengert megláttam,
belázasodtam Drezda háborús romjainál.

Bécsen szinte csak átszaladtam,
Pozsonyban láttam a Petőfi-házat,
saláta csodákat lestem meg Bulgáriában,
de mindenhová útravalóul vittem a hazámat.
Így csavarogtam én félpanziósan,
szegénységemet hűségesen hazahoztam,
és az összes határon át
nekem szalutáltak a katonák.

De belépéskor elhallgattam az átzokogott
házsongárdi temetőt.

Ansichts

Nem. Karácsonykor a Lali már
nem küldött lapot.
Nem tudom, várták-e,
Vagy egyedül fagyoskodott?
Mert Ő felment az égbe s
Hóna alatt vitte a vörös csillagot.

A vég előtt

Ó, ha kérhetnék
Még egy pár üres lapot.
Egyszer én leírnék egy nagyon
szép vasárnapot.
Talán mert nem igaz, nincs
rá idő,
Szigorún integet a szerkesztő.
Akkor hát lassan én
elbúcsúzom,
Várnak rám a dolgos
hétköznapiak.
Gyerekek, mindig szép
vasárnapot.

Beszámoló

egy haláleset utáni második hétvégéről

Látod, Kedves, elmentem Szentendrére,
fiad asszonya csirkét sült ebédre,
szépen játszottak unokáid,
ősz szelek rohantak a Dunáig.

Nem értem haza csak estebédre,
másik fiad várt feketére,
a HÉV zöld volt, sárga a villamos,
éjszaka, álmomban látogatsz most.

Jól van a másik két unokád is,
hozzám ma érkezett meg a Kláris,
hétfőre kiosztották már a munkát,
látod, Lali, minden megy tovább.

Tartalomjegyzék

Csillagporban	13
Hangulatjelentés	14
Egyszál magam	15
Szilánk	15
Dobogón	16
„Ecce homo”	17
Prológus	17
Barátomnak (Marinak)	18
A búcsú	19
Ne csodát keress	20
Ahogy kell	23
Szerelem csütörtök	24
Bordal	25
Négysoros	25
A középszerűség	26
Rímmel könnyebb	26
Csak szeretni	27
Kővirág	27
Kenyér és só legyen	28
A boldogságról	30
Ki faragja a szíveket? (Nagy László emlékére)	33
Háromkirályok Ihász-Kovács Évának	34
Jön-e még igazi tett ezredév szenvedőinek?	35
Igaz hittel (Marinak)	36
Környezetvédelem	38
Itt vagyok	39
Stáció	40
Pünkösdlő	41
Adaptáció Illyés Gyula Haza magasban c. versére	42
Vásár-város ország	45
Sorskérdés	50
Zuhanórepülés	50
A középosztály a mennyországba megy?	51
Vakondtúrás (Mátra, december)	53
Igaz lehet?	54
Könyörgés	55
Hazámhoz a hon mellől	56
Az Úr és az ember imája	57
Látogatóban Szegeden (Erikának)	59
Levél '01	62
Levél '02	63
Levél '95	64
Levél '96	65
Kézfogások	66
Hajnali háromkor (Hankiss János írására)	67
Akarj magamért (Elizabeth Barret Browning vesére)	68
Jónás könyve	69
Harmincegy a négyzeten (Jaques Robaud versére)	71
Mondani (való)	74

Ősz '96	75
A kép	76
Vadvirág	77
Köszöntés búcsúzással	78
Könnyező mosoly	79
Elfojtott zokogás	80
Egyedül	81
Ima a XX. sz. végén (Birtalan Ferenc versére Eperjes Károlynak ajánlom)	84
Megállította (Bödör Pál versére)	85
Éldegélek (Nagy Bandó Andrásnak)	86
Dalom (Bornemissza Attilának)	87
Pogány imára hívó (Szilágyi Domokos versére)	88
Emlékeim között leszel (Lator László versére)	89
A létezés árnyai (Ihász-Kovács Évának)	90
Ez ám egy nagy játék	94
Mesevers	95
Fiaimnak	96
Mesebogyó	97
Fiaimnak	99
Megkésett levél	100
Fiaimnak	101
A tenger	104
Magamnál jobban szeretlek	105
Érverés árverés	106
EÜ. rendelkezés	107
Napforduló	107
Ez a boldogság	108
Álom és valóság	109
Páncélba, gödörbe (Lator László versére)	110
Válaszvers (Károlyi Amy versére)	111
Nyolcvanadik vers	112
Szólongatlak téged (Parti Nagy Lajos versére)	113
Vagy, aki vagy... (Györgypál Katalin monodramájára)	114
Nem könnyű (Porubszky Ildikóhoz)	115
Álmodni kellene	116
Kopjafám	118
Requiem anyáért	120
Anyu!	121
Szemben magammal	123
Katedrálisom kora	124
Hogyan vigyázzak?	125
„Kertész leszek”	128
Tél	129
In memoriam Szilágyi Gábor (1911-2001)	130
Mi történt?	130
Itt vagy velem	131
Mindez mögöttünk van	132
Látlelet	133
Tél 2000	133
Úti emlékek	134

A vég előtt	135
Ansichts	135
Beszámoló	136

ABC RENDBEN TARTALOMJEGYZÉK

„Ecce homo”	17
„Kertész leszek”	128
A boldogságról	30
A búcsú	19
A kép	76
A középosztály a mennyországba megy?	51
A közepszerűség	26
A létezés árnyai (Ihász-Kovács Évának)	90
A tenger	104
A vég előtt	135
Adaptáció Illyés Gyula Haza magasban c. versére	42
Ahogy kell	23
Akarj magamért (Elizabeth Barret Browning versére)	68
Álmodni kellene	116
Álom és valóság	109
Ansichts	135
Anyu!	121
Az Úr és az ember imája	57
Barátomnak (Marinak)	18
Beszámoló	136
Bordal	25
Csak szeretni	27
Csillagporban	13
Dalom (Bornemissza Attilának)	87
Dobogón	16
Egyedül	81
Egyszál magam	15
Éldegélek (Nagy Bandó Andrásnak)	86
Elfojtott zokogás	80
Emlékeim között leszel (Lator László versére)	89
Érverés árverés	106
EÜ. rendelkezés	107
Ez a boldogság	108
Ez ám egy nagy játék	94
Fiaimnak	96
Fiaimnak	99
Fiaimnak	101
Hajnali háromkor (Hankiss János írására)	67
Hangulatjelentés	14
Harmincegy a négyzetten (Jaques Robaud versére)	71
Háromkirályok Ihász-Kovács Évának	34
Hazámhoz a hon mellől	56

Hogyan vigyázzak?	125
Igaz hittél (Marinak)	36
Igaz lehet?	54
Ima a XX. sz. végén (Birtalan Ferenc versére Eperjes Károlynak ajánlom)	84
In memoriam Szilágyi Gábor (1911-2001)	130
Itt vagy velem	131
Itt vagyok	39
Jónás könyve	69
Jön-e még igazi tett ezredév szenvedőinek?	35
Katedrálisom kora	124
Kenyér és só legyen	28
Kézfogások	66
Ki faragja a szíveket? (Nagy László emlékére)	33
Kopjafám	118
Könnyező mosoly	79
Könyörgés	55
Környezetvédelem	38
Köszöntés búcsúzással	78
Kővirág	27
Látlelet	133
Látogatóban Szegeden (Erikának)	59
Levél '01	62
Levél '02	63
Levél '95	64
Levél '96	65
Magamnál jobban szeretlek	105
Megállította (Bödör Pál versére)	85
Megkésett levél	100
Mesebogyó	97
Mesevers	95
Mi történt?	130
Mindez mögöttünk van	132
Mondani (való)	74
Napforduló	107
Ne csodát keress	20
Négysoros	25
Nem könnyű (Porubszky Ildikóhoz)	115
Nyolcvanadik vers	112
Ősz '96	75
Páncélba, gödörbe (Lator László versére)	110
Pogány imára hívó (Szilágyi Domokos versére)	88
Prológus	17
Pünkösdlő	41
Requiem anyámért	120
Rímmel könnyebb	26
Sorskérdés	50
Stáció	40
Szemben magammal	123
Szerelem csütörtök	24
Szilánk	15

Szólongatlak téged (Parti Nagy Lajos versére)	113
Tél	129
Tél 2000	133
Úti emlékek	134
Vadvirág	77
Vagy, aki vagy... (Györgypál Katalin monodramájára)	114
Vakondtúrás (Mátra, december)	53
Válaszvers (Károlyi Amy versére)	111
Vásár-város ország	45
Zuhanórepülés	50

PÉCSI ÉVÁRÓL

Régóta ismerem és szeretem költészetét, nála a dolgok nem erőltetett formában jelennek meg, hanem természetesen. Írásait belső hev feszíti, tud magyarul, igaz deákosan is írni, tudja, hogy mit jelent ma költőnek lenni, és ezért el is kötelezte magát a szép szó, a magyar nyelv, a magyar szó iránt. Tehetséges verseiben megszólítja a kis dolgokat, és nagy dolgokká alakítja át azokat. Költői vénájának immár megérdemelt állomása van: több díjat kapott az idők folyamán: "Cserhát-díjas, Art-díjas, és Nívó-díjas" költő, a Cserhát Művész Kör megbecsült tagja, a Délibáb folyóirat és antológia munkatársa, a Kláris c. lap is folyamatosan közli, több periódikában is dolgozik. Illő tehát, hogy itt, a kötetében is, másutt is nagy szeretettel köszöntsük őt, mondom, rég megérdemelten és szeretettel, ugyanis Pécsi Éva hűséges természet, hisz éppen 10 éve tagja közösségünknek, amivel bizonyítja, hogy e "műhely" az, ami neki megfelelően inspiráló, és szavai táptalajba érve szökkennek fel a magasokig. E kötetéhez, ami a második, önálló, szívből gratulálok, és továbbá munkáihoz is minden jót kívánva, kérem, e kötetét is fogadják olyan szeretettel, amilyen tisztán, póztalanul tárta önök, az olvasók elé műveit!

Bp. 2003. II. 20.

Bornemisza Attila író,
Quasimodo-díjas költő,